

SPRAWOZDANIE ROCZNE 2021

FUNDACJA CENTRUM IM. PROF. BRONISŁAWA GEREMKA

Fundacja Centrum im. prof. Bronisława Geremka

powstała w grudniu 2008 roku z inicjatywy rodziny i przyjaciół tragicznie zmarłego prof. Bronisława Geremka – wybitnego historyka, człowieka „Solidarności”, jednego z ojców niepodległości, wybitnego męża stanu, Europejczyka.

Naszą misją jest upamiętnianie oraz ochrona myśli i dorobku Profesora. Promujemy reprezentowane przez niego wartości życia publicznego, popularyzujemy wartości europejskie oraz tworzymy przestrzeń do działania dla zaangażowanych osób wyznających powyższe wartości.

W 2021 roku w przestrzeni publicznej obserwowaliśmy rosnącą falę negatywnych wypowiedzi na temat Unii Europejskiej. **Podobnie, jak nasz Patron, znamy wartość zjednoczonej Europy. Jesteśmy gotowi, by o nią walczyć, wspierając niezależną edukację, dostęp do rzetelnej wiedzy i promując idee europejskie.**

W ubiegłym roku prowadziliśmy projekty edukacyjne, obywatelskie i proeuropejskie. Dalej będziemy to robić.

Z radością wchodzimy w 2022 rok, który został ogłoszony przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej **Rokiem Bronisława Geremka**. W tym roku Profesor obchodziłby swoje 90. urodziny. W maju przypadnie także 18. rocznica akcesji Polski do Unii Europejskiej, co oznacza, że w dorosłość wejdzie pokolenie wychowane już w zjednoczonej Europie. To ważny rok, w którym będziemy kontynuować nasze działania, wspierać projekty europejskie oraz aktywnie dzielić się dorobkiem naszego Patrona.

Fot. Archiwum prof. B. Geremka

W 2021 ROKU DZIELIŁYŚMY SIĘ WIEDZĄ I WSPIERALIŚMY NIEZALEŻNĄ EDUKACJĘ

W 2021 roku wiele naszych działań kierowaliśmy do młodzieży. Należała do nich kampania **BorninEU**, realizowana razem z Agencją Pacyfika. Była to największa kampania tożsamościowa w Polsce, która w nowoczesny i śmiały sposób tłumaczyła wartości unijne młodemu pokoleniu.

Stworzyliśmy **111** specjalnych przekazów w mediach społecznościowych, a konta BorninEU uzyskały **16,7 mln** zasięgu na Facebooku, Instagramie oraz TikToku.

Hasztag **#BorninEU** na TikToku ma ponad **3,5 milionów** wyświetleń.

W kampanię zaangażowało się ponad 20 influencerów i influencerów, m.in. Pasiek, Ewa Zawada, Marti Renti, Mama na Obrotach oraz Tyszka.

Projekt był realizowany ze środków Komisji Europejskiej.

Mówiliśmy o Unii Europejskiej językiem sposobu życia i sposobu na życie, odwoływaliśmy się do osobistych doświadczeń młodego pokolenia i w ten sposób promowaliśmy wartości oraz programy unijne. Dalej chcemy kontynuować i rozwijać ten program i wiemy, że **18. rocznica** wejścia przez Polskę do Unii Europejskiej bardzo temu sprzyja.

Zgodnie z przekazem Profesora rozpalaliśmy historyczną pasję u młodzieży w projekcie **Przez współczesność do historii**. Od pierwszej edycji programu wzięło w nim udział prawie 400 uczniów i uczennic warszawskich szkół. Przez lata nie tylko uczyliśmy młodych ludzi historii, ale rozwijaliśmy z nimi umiejętności krytycznego myślenia, wyrażania swoich poglądów, argumentowania i uważnego słuchania innych.

W roku szkolnym 2020/2021 w 10 spotkaniach wzięło udział 36 młodych osób.

W edycji 2021/2022 również bierze udział 36 osób skupionych w trzech grupach tematycznych: globalnej, europejskiej i polskiej. Finalnie przeprowadzą oni specjalną inicjatywę społeczną związaną z 90. Rocznicą urodzin profesora Bronisława Geremka.

Projekt został sfinansowany ze środków Urzędu Miasta st. Warszawa.

Wspieraliśmy bezpieczną, otwartą i wolną od dyskryminacji szkołę. By to zrobić rozpoczęliśmy rekrutację do III edycji projektu **Szkoła Równego Traktowania**.

**SZKOŁA RÓWNEGO
TRAKTOWANIA**

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

Projekt został sfinansowany ze środków
programu Aktywni Obywatele – Fundusz
Krajowy, finansowanych z Funduszy EOG.

W 2022 roku 60 nauczycieli i nauczycielek z całej Polski weźmie udział w cyklu warsztatów, a także przygotuje własny projekt antydyskryminacyjny. To już trzecia edycja projektu, który służy budowaniu bezpiecznego i otwartego środowiska szkolnego, w którym nie ma miejsca na przemoc i prześladowania. Warsztaty, w których wezmą udział nauczyciele będą dotyczyły praw człowieka, psychoedukacji i bezpieczeństwa społecznego, zapewniamy też wsparcie psychologiczne i tutoring.

Projekt jest finansowany ze środków programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego z Funduszy EOG.

Przeprowadziliśmy **szkolenia z kompetencji medialnych** w ramach projektu **Wojownicy Klawiatury**.

Szkolenia kierowaliśmy głównie do młodzieży oraz seniorów i dotarliśmy do **1427 osób**. Kilkukrotnie prowadziliśmy warsztaty na uczelniach wyższych, a także zorganizowaliśmy dwa webinary, każdy z nich miał ponad **6000 tys. wyświetleń**. Wierzmy, że dostęp do rzetelnej informacji może zmieniać świat!

Pomagaliśmy młodym naukowcom i naukowczyniom. W roku akademickim 2020/2021 razem z Fundacją Edukacyjną Przedsiębiorczości i Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności przyznaliśmy **5 stypendiów im. prof. Bronisława Geremka**.

Stypendia ułatwiają podjęcie studiów na uczelniach wyższych zdolnej młodzieży z małych miast i wsi, dają też wsparcie wyróżniającym się studentom i studentkom na dalszych etapach edukacji.

Od początku istnienia programu w 2011 roku stypendia otrzymało 55 zdolnych uczniów i uczennic.

Wysyłaliśmy **S.O.S. dla edukacji**

Razem z organizacjami zrzeszonymi w Sieci Organizacji Społecznych dla Edukacji organizowaliśmy kampanię **#wolnaszkoła** w obronie niezależności i autonomii szkoły oraz zagwarantowanego w konstytucji prawa do powszechnej edukacji i świeckiego państwa, której spot został nominowany do Nagrody Klubu Twórców Reklamy. Przygotowaliśmy również policy paper z rekomendacjami dla edukacji obywatelskiej.

WALCZYLIŚMY Z DEZINFORMACJĄ I MOWĄ NIENAWIŚCI

Zwalczaliśmy dezinformację w ramach społeczności **Wojowników Klawiatury**.

W 2021 roku napisaliśmy **29 tekstów** opisujących odnalezione w sieci przykłady fake newsów i manipulacji. Opublikowaliśmy też **3 poradniki** w ramach Akademii Wojowników Klawiatury. Powstała także nowa, bardziej przejrzysta **strona internetowa** projektu, na której z łatwością można znaleźć materiały szkoleniowe i przykłady fake'ów, a także zgłosić potencjalnie nieprawdziwą treść.

Przeciwdziałaliśmy mowie nienawiści. Pracowaliśmy nad stworzeniem nowatorskiego systemu do monitoringu mowy nienawiści w polskim internecie w ramach projektu **Counter-hate**, który w częściowo zautomatyzowany sposób ma wykrywać mowę nienawiści, pokazywać jej skalę, mapować nadawców oraz odbiorców nienawistnych treści.

Projekt realizujemy przy współpracy z firmą informatyczną Securlex oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka. Trwa już faza testowa systemu!

Chcemy dalej rozwijać i usprawniać system, a także skutecznie komunikować go grupom najbardziej narażonym na efekty działania dezinformacji oraz mowy nienawiści. Będziemy wykorzystywać mechanizmy działania platform internetowych do rozprzestrzeniania treści (zarówno tworzonych przez nas, jak i już opublikowanych) o deradykalizacyjnym charakterze. Projekt jest finansowany przez Komisję Europejską.

SZUKALIŚMY ROZWIĄZAŃ NA PRZYSZŁOŚĆ

Postawiliśmy na realne zmiany i walczyliśmy z polaryzacją. Wraz z organizacjami pozarządowymi z Grecji i Włoch pracowaliśmy nad rozwiązaniami na przyszłość, łącząc bańki informacyjne euroentuzjastów oraz „passive positives” (osób raczej przychylnie nastawionych do Unii, jednak niezaangażowanych w sprawy polityczne).

W ramach projektu **Mix the Bubbles** uczestnicy pierwszych warsztatów opracowali propozycje rozwiązań legislacyjnych na poziomie unijnym. W całym projekcie będzie odbędzie się 15 moderowanych warsztatów – po 5 w każdym z trzech krajów na tematy związane z klimatem, rynkiem pracy, cyfryzacją, zdrowiem oraz jednym dodatkowym w każdym kraju (w Polsce jest to wspólnota wartości i praworządność).

Wypracowane policy proposals będą przetłumaczone na język grecki, polski, włoski i angielski, by mogły stanowić punkt odniesienia dla europarlamentarzystek i europarlamentarzystów.

Przed nami kolejne 4 warsztaty w polskich miastach już w nowym roku!

Projekt jest finansowany przez Komisję Europejską.

Debata w czasie warsztatów Mix the Bubbles w Rzeszowie

Pytaliśmy młodych Europejczyków o przyszłość Unii Europejskiej i Bałkanów Zachodnich w czasie konsultacji społecznych w ramach projektu **Make the Future Together - EU and the Western Balkans from the Youth Perspective**.

Uczestnicy opracowali listę najważniejszych rekomendacji do działania, a wnioski z wydarzenia zostały przesłane do Komisji Europejskiej. Przeprowadziliśmy też panel dyskusyjny **"Polska, Bałkany a Unia Europejska – jak dezinformacja wpływa na europejskie społeczeństwo"**.

Projekt był finansowany w ramach grantu Programu „Europa dla Obywateli” Komisji Europejskiej.

Popieraliśmy innowacje, prowadząc sekretariat europejskiego konkursu **Innovations in Politics**.

Nagrody dla Innowacji w Polityce są wyróżnieniem dla odważnych i kreatywnych projektów politycznych w Europie.

W corocznym konkursie biorą udział projekty zgłaszane przez polityków oraz obywateli w 9 kategoriach. W piątej edycji konkursu zgłoszono 413 projektów z 25 krajów europejskich, w tym 74 projektów polskich, co stanowi największą liczbę w Europie. W finale konkursu znalazło się aż 15 projektów z naszego kraju.

ROZMAWIALIŚMY O EUROPIE I PRZEKAZYWALIŚMY DALEJ EUROPEJSKIE IDEE

71. Lat po podpisaniu Deklaracji Schumana **szukaliśmy wspólnych idei**, które łączyły Profesora Bronisława Geremka z Robertem Schumanem.

W ramach projektu **Beyond Robert Schuman's Europe** współpracowaliśmy z organizacjami pozarządowymi z Francji, Włoch, Czech i Litwy.

Skupiliśmy się na współczesnym i uniwersalnym (dla wschodu i zachodu Unii Europejskiej) wymiarze Deklaracji Schumana z 1950 roku oraz wkładzie jaki w rozwój integracji europejskiej wnieśli w tym kontekście jedni z wielkich promotorów integracji europejskiej: Bronisław Geremek, Vaclav Havel, Jerzy Giedroyc, Altiero Spinelli, Jacques Delors.

Opublikowaliśmy tekst dr hab. Jacka Głazewskiego **„Historia, wspólnota, solidarność. O refleksji politycznej Roberta Schumana i Bronisława Geremka”** dotyczący myśli politycznej Roberta Schumana i Bronisława Geremka oraz zorganizowaliśmy debatę **„Europa Roberta Schumana i Bronisława Geremka dziś i jutro”** poświęconą temu zagadnieniu. Wydarzenie finałowe projektu odbędzie się już w lutym.

Projekt finansowany jest w ramach grantu Programu „Europa dla Obywateli” Komisji Europejskiej.

Debata „Europa Roberta Schumana i Bronisława Geremka – dziś i jutro”

Tekst Jacka Głazewskiego „Historia, wspólnota, solidarność. O refleksji politycznej Roberta Schumana i Bronisława Geremka”

W naszych działaniach zajmowaliśmy się również promowaniem myśli europejskiej.

Razem z Polską Fundacją Roberta Schumana rozpoczęliśmy projekt wspierający istniejące i mające dopiero powstać **Szkolne Kluby Europejskie**. Kolejne spotkania dla nauczycieli odbędą się w najbliższych miesiącach. Projekt jest realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG.

DZIELILIŚMY SIĘ DOROBKIEM NASZEGO PATRONA, I ROZBUDOWYWALIŚMY ARCHIWUM

Zwiększaliśmy dostępność prac Profesora, udostępniając publikacje online.

Wydawnictwo Universitas udostępniło nam książki: „Bronisław Geremek. Głos w Europie”, „Skuteczność i racja stanu. Z teki ministra spraw zagranicznych RP” oraz „Bronisław Geremek. Rozmowy polskie 1988-2008”, „Profesor to nie obelga. Alfabet Bronisława Geremka”, „Bronisław Geremek. Nasza Europa”.

Jacek Żakowski oraz Wydawnictwo Agora przekazały nam wersję online książki „Rok 1989. Geremek opowiada, Żakowski pyta”.

Uzyskaliśmy również zgodę Wydawnictwa Akademickiego Dialogna udostępnienie publikacji „Skuteczność i racja stanu. Z teki ministra spraw zagranicznych RP”.

Nasza biblioteka stacjonarna powiększyła się o cenny **zbiór książek ambasadora Sławomira Dąbrowy**.

Z dumą przeczytaliśmy również tekst poświęcony dorobkowi i życiu Profesora opublikowany przez **Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego**. Cieszyliśmy się również z faktu, że wywiady profesora Bronisława Geremka z Andrew Nagorskim, dziennikarzem Newsweek stały się dostępne w bibliotece i archiwum **Hoover Institution**.

W 2022 roku będziemy kontynuować aktualne projekty, ale też rozpoczniemy kolejne. Mamy wiele celów i planów związanych z Rokiem Bronisława Geremka.

- W tym roku zostanie upublicznione archiwum prywatnego Profesora zgromadzonego i uporządkowanego w Archiwum Akt Nowych.
- Planujemy dodrukować książki poświęcone Profesorowi, by dalej przekazywać jego idee, a także opublikować książkę „Europa – skok w nieznane” autorstwa Victorii Martin de la Torre.
- Otworzymy również Bibliotekę prof. Bronisława Geremka, która została zamknięta przed wybuchem pandemii (10 tys. pozycji).
- Niebawem powstanie nowa strona internetowa Fundacji informująca o inicjatywach organizacji oraz gromadząca materiały edukacyjne i audiowizualne poświęcone dorobkowi publicznemu Profesora.
- W marcu odbędzie się wystawa zdjęć naszego Patrona. Fotografie Profesora i filmy na jego temat będą również ukazywać się regularnie w naszych mediach społecznościowych.
- Planujemy także zorganizowanie Cyklu Debat Geremkowskich, a w maju debaty o dziedzictwie Bronisława Geremka w kontekście 18 lat członkostwa Polski w UE oraz wiele więcej.

**Dziękujemy wszystkim, którzy wspierali nasze działania w 2021 roku!
Wierzmy, że czeka nas kolejny dobry rok – bądźcie z nami
w Roku Geremka!**